

Управління соціальною сферою

Рішення про заміну спеціалізації прийнято на засіданні кафедри від 26.10.2016р., протокол № 2 та підтримано Вченою радою юридичного факультету на засіданні від 31.10.2016р., протокол № 2.

Вибірковий блок обумовлений необхідністю запровадження якісно-нових підходів вдосконалення підготовки юристів, формування рівня та обсягу їх знань, умінь і навичок відповідно до концептуальних основ адаптації соціального законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Практика засвідчує, що тривалий час акценти у вивченні правових проблем соціального законодавства зосереджувалися, в основному, на вивченні загальних положень національного законодавства. Недостатньо уваги приділялося нагальним проблемам соціально-правової інтеграції в міжнародне співтовариство, що призвело до суттєвого відставання фахівців правничої сфери України в конкурентоздатності на вітчизняному та міжнародному ринках праці. Сучасна державна політика України щодо адаптації законодавства до законодавства Європейського Союзу, спонукає до вдосконалення підготовки кваліфікованих юристів з метою практичного забезпечення належних умов для реалізації високопрофесійного нормотворчого процесу адаптації законодавства України, і, як наслідок, входження України до Європейського Союзу. З метою підвищення ефективності наукової та практичної діяльності в соціально-правовій сфері на кафедрі трудового права та права соціального забезпечення було створено Центр проблем імплементації європейського соціального права (наказ ректора від 01.02.2016 р. №63-32 «Про створення Центру проблем імплементації європейського соціального права»).

Вказаною метою охоплюється і запровадження спеціалізації «Управління соціальною сферою».

Спеціалізація, яка запроваджується, ґрунтується на порівняльному теоретично-практичному аналізі правового регулювання соціально-правових відносин соціальним законодавством України та Європейського Союзу, що узгоджується з напрямками наукових досліджень за спеціальністю 12.00.05 – трудове право та право соціального забезпечення.

Запровадження відповідних спецкурсів спеціалізації цілком корелюється з основними напрямками професійної діяльності юриста в сучасних умовах:

1. Євроінтеграційні проблеми соціального права України

Дисципліна викладається магістрам 1 року навчання. Навчальна дисципліна забезпечує професійний розвиток магістрів та спрямована на формування знань щодо проблем формування соціального права України в контексті євроінтеграції. Вивчається законодавче забезпечення *гендерної рівності та недопущення дискримінації за ознаками раси, етнічної приналежності, релігійних переконань в соціально-трудовах правовідносинах*, правове регулювання рівних можливостей для осіб з інвалідністю, осіб з розладами психічного здоров'я в Європейському Союзі та Україні. Проблеми практичної реалізації принципу солідарності як основи виробничої демократії в соціальному праві України та європейському соціальному праві країн Європейської спільноти. Форма контролю; іспит.

2. Європейські основи модернізації соціального страхування України.

Дисципліна викладається магістрам у 2 семестрі 1 року навчання.

Форма підсумкового контролю - іспит.

У курсі передбачено два змістових модулі. Змістовий модуль 1: соціальне страхування як особлива система суспільних відносин, соціальне страхування у системі права, соціальне страхування у системі законодавства. Змістовий модуль 2: юридичні факти у сфері соціального страхування, характеристика окремих видів правовідносин у сфері соціального страхування, суб'єкти та об'єкт у сфері соціального страхування, зміст правовідносин у сфері соціального страхування.

3. Запобігання дискримінації і мобінгу в соціально-трудовах відносинах

Навчальна дисципліна розкриває проблематику протидії дискримінації та мобінгу у сфері праці та соціального захисту із врахуванням міжнародних стандартів, законодавства ЄС, поточного та перспективного законодавства України, кращих закордонних практик. Досліджуються як теоретичні питання, розуміння яких студентами є важливим для кваліфікації окремих дій чи бездіяльності як дискримінації чи мобінгу (поняття, ознаки, види, причини поширення тощо), так і практичні аспекти розробки алгоритму протидії дискримінації і мобінгу на національному, галузевому, територіальному та локальному рівнях. Особлива увага приділяється питанням системи превентивних засобів запобігання дискримінації і мобінгу, механізмів виявлення та доказування дискримінації чи мобінгу в діях роботодавців або інших осіб. Аналізується антидискримінаційне й антимобінгове законодавство окремих країн світу (країни ЄС, США, Велика Британія тощо) та можливості імплементації окремих його положень в трудове та соціальне законодавство України.

4. Нормотворчість у соціальній сфері

Навчальна дисципліна «Нормотворчість у соціальній сфері» розкриває теоретичні та прикладні питання нормотворчої діяльності державних органів, юридичних осіб або їх об'єднань щодо прийняття рішень спрямованих на регулювання відносин у соціальній сфері. Під час вивчення даної дисципліни розкриваються як загально-теоретичні питання нормотворчої діяльності та нормотворчої техніки у соціальній сфері, так і особливості різних видів нормотворчості в Україні в соціальній сфері, основні принципи, прийоми, методи нормотворчої техніки, а також зміст міжнародних та національних правових актів, за допомогою та з урахуванням яких здійснюється нормотворча діяльність у соціальній сфері, розкриваються особливості прийняття окремих актів у соціальній сфері. Навчальна задача курсу полягає у формуванні у студентів системи знань щодо особливостей правового регулювання нормотворчості у соціальній сфері, а також практичних навичок щодо розробки та прийняття правових актів різного рівня у відповідній сфері.

5. Проблеми правового регулювання соціальної роботи в Україні та країнах Європейського Союзу

Дисципліна викладається магістрам у 2 семестрі 1 року навчання. Форма підсумкового контролю - залік. У курсі передбачено два змістових модулі. Змістовий модуль 1: Історія та теорія соціальної роботи. Зміни під час карантину. Змістовий модуль 2: Правове регулювання соціальної роботи з окремими категоріями громадян в Україні та країнах Європейського Союзу. Зміни у період воєнного стану.

6. Європейські моделі соціального партнерства в Україні

У даному курсі передбачено два змістових модулі. Змістовий модуль 1: Інституціональні засади соціального діалогу в державному управлінні (основи інституціональної теорії, джерела виникнення та еволюція теорії соціального діалогу, еволюція наукових ідей у розвитку концепції соціального партнерства, визначення соціального діалогу у документах МОП та ЄС, формати соціального діалогу, соціальний діалог як елемент державного управління, основні елементи системи соціального діалогу, сторони і суб'єкти соціального діалогу, Інтереси сторін соціального діалогу, цілі соціального діалогу за визначенням МОП, ЄС, України, сфера соціально-трудова та соціально-економічних відносин як об'єкти соціального діалогу, предмет соціального діалогу у сфері соціально-трудова відносин). Стандарти і моделі соціального діалогу (місце, роль і функції соціального діалогу в державному управлінні, функції соціального діалогу, засадничі принципи соціального діалогу, міжнародні стандарти соціального діалогу, організаційно-функціональне

забезпечення соціального діалогу в договорах ЄС, інституційна структура і функції соціального діалогу в системі європейського врядування, (моделі соціального партнерства в країнах Європи: Швеції, Німеччині, Франції, Великобританії, Польщі, Латвії та Іспанії). Змістовий модуль 2: Інституціональне середовище соціального діалогу в державному управлінні України (особливості інституціоналізації соціального діалогу в Україні, сторони, суб'єкти та предмет соціального діалогу, нормативно-правові засади соціального діалогу, організаційно-функціональна структура соціального діалогу). Основні форми і результати соціального діалогу в Україні (обмін інформацією, консультації, колективні переговори, договори і угоди, Врегулювання колективних трудових спорів, ефективність системи соціального діалогу в Україні, механізми запровадження соціального діалогу в практику державного управління та місцевого врядування, організаційно-правове забезпечення діалогових відносин в державному управлінні та місцевому самоврядуванні). Генеральна угода про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019-2021 (продовжена на 2022 рік) як одна із основних результатів соціального партнерства в Україні (основні принципи і норми реалізації соціально-економічної політики та трудових відносин). Форма контролю – залік.

7. Механізм захисту трудових прав в умовах євроінтеграції України

Навчальна дисципліна спрямована на можливість пізнання основних принципів і положень застосування трудо-правових норм у механізмі захисту трудових прав в умовах євроінтеграції та здійснення дослідження конструктивних особливостей механізму захисту трудових прав, що використовуються в практичній діяльності.

8. Додаткове соціальне забезпечення працівників: євроінтеграційний аспект

- i. Викладення навчальної дисципліни «Додаткове соціальне забезпечення працівників: євроінтеграційний аспект» спрямовано на проведення правового аналізу законодавства про працю України, законодавства в сфері соціального забезпечення України, актів МОП, актів ЄС, законодавства країни-членів ЄС, а також вивчення теоретичних та практичних питань щодо функціонування додаткового соціального забезпечення працівників. В межах навчальної дисципліни вивчаються: доктринальні підходи до поняття додаткового соціального забезпечення працівників, його видів та форм; правові засади додаткового соціального забезпечення працівників; механізм додаткового соціального забезпечення працівників; додаткове соціальне забезпечення працівників як форма соціальної відповідальності роботодавця; соціальний пакет в системі додаткового соціального забезпечення працівників в Україні та країнах ЄС; умови праці як об'єкт додаткового соціального забезпечення працівників; додаткове соціальне забезпечення окремих категорій працівників в Україні та країнах ЄС. Курс навчальної дисципліни передбачає вивчення

студентами законодавства України, актів МОП, актів ЄС з питань додаткового соціального забезпечення, практики його застосування, юридичної літератури, основних понять та спеціальної термінології.

9. Соціальне законодавство Європейського Союзу

Метою блоку є запровадження у студента відповідного комплексу знань щодо правого регулювання соціально-трудова відносин в Європейському Союзі, а також розуміння конструктивних особливостей механізму реалізації трудових прав в окремих країнах, що є членами цього об'єднання.

10. Європейська трудово-правова юстиція

Специфіка сучасного етапу розвитку трудового права України, його реформування відповідно до нових засад функціонування трудових відносин роблять актуальним і практично необхідним всебічне вивчення та використання міжнародного досвіду, у т. ч. особливостей конфліктної практики Європейського Союзу та окремих країн Європи.

Навчальна дисципліна, яка пропонується, заснована на системному використанні порівняльного методу при аналізі правових джерел, регіональних системи ЄС та локальних систем вирішення індивідуальних трудових спорів. Курс України на розширення інтеграційних процесів на міждержавному та інституціональному рівні має окремим напрямком має розвиток правової системи, спрямованої на захист прав людини, у т. ч. трудових прав. Відповідно, досвід європейських судових інституцій є об'єктом уваги у зв'язку із проведенням судової реформи в Україні. Практика розгляду трудових спорів Європейським судом з прав людини отримала офіційний статус відповідно Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини».

Навчальна дисципліна, яка пропонується, вирішує потребу в отримання інформації про правові процедури розгляду індивідуальних трудових спорів та формування професійних знань сучасного юриста.

11. Авторське трудове право Європейського Союзу

Основну частину об'єктів інтелектуальної власності створюють працівники, отримуючи подвійний правовий статус – працівника та автора твору. Знання особливостей трудового права та авторського права дозволить розвинути навички врегулювання правовідносин не лише між працівником та роботодавцем, але й подальшому визначити правовий режим твору для третіх осіб. Крім того, можливість ведення бізнесу та творчої співпраці дистанційно з Європейським союзом ставить необхідність знати та вміти оперувати правовими нормами Європейського Союзу.

12. Соціальні стандарти в країнах світу

- ii. Форми викладання та методи навчання цієї дисципліни спрямовані на проведення правового аналізу міжнародно-правових та законодавчих норм

країн світу в сфері регулювання нормативного забезпечення та реалізації соціальних стандартів, а також практики застосування зазначених норм. В межах навчальної дисципліни вивчається поняття, зміст, класифікація та тенденції розвитку соціальних стандартів, міжнародні соціальні стандарти та їх джерела, соціальні стандарти в системі соціального захисту населення країн світу, соціальні стандарти у сфері праці країн світу, соціальні стандарти якості життя в системі соціального розвитку країн світу, мінімальні соціальні стандарти у світовій практиці, соціальні стандарти країн Європи, реалізація соціальних стандартів в країнах світу. Курс навчальної дисципліни передбачає глибоке вивчення студентами міжнародно-правових та законодавчих норм країн світу в сфері соціальних стандартів, набуття знань, умінь та навичок застосування зазначених норм.

Завдання, які вирішує запровадження спеціалізації:

- поглиблення знань основних категорій національного та європейського соціального права, вироблення навичок вірного і чіткого дотримання соціального законодавства;
- формування знань студентів щодо основних практичних проблем правового регулювання соціальних правовідносин України та країн Європейського Союзу;
- вироблення у студентів умінь самостійно працювати з першоджерелами, спеціальною юридичною літературою з соціального права, міжнародно-правовими актами;
- розширення правового світогляду студентів при застосуванні актів національного соціального законодавства;
- отримання навичок застосування норм міжнародно-правових актів для вирішення практичних проблем правового регулювання соціально-правових відносин в Україні;
- набуття практичних вмінь з основ нормотворчої роботи у сфері соціально-правових відносин;
- продукування на основі вивчення зарубіжного досвіду науково обґрунтованих пропозицій з вдосконалення правового регулювання соціально-правових відносин в Україні;
- підвищення рівня правосвідомості та правової культури студентів, що беруть участь у навчальних наукових програмах за кордоном;
- виховання у студентів шанобливого ставлення до прав і свобод населення, вміння їх захищати на основі національного законодавства і міжнародно-правових актів.

Очікувані результати. Вивчення спецкурсів за спеціалізацією дозволить студентам пізнати і зрозуміти основні теоретичні та практичні проблеми правового регулювання соціально-правових відносин в Україні та країнах Європейського Союзу, усвідомити перспективи стратегії конвергенції національних правових систем України та Європейського Союзу.

В результаті вивчення спецкурсів спеціалізації студенти будуть:

Знати:

- доктринальні положення соціального права, як першоджерело чіткого розуміння євро інтегрованої соціальної політики;
- практику застосування норм національного соціального законодавства, міжнародного права щодо здійснення судочинства у соціальній сфері України та Європейського Союзу;
- прикладні основи нормотворчо-експертної діяльності в соціально-правовій сфері;
- практичну реалізацію здійснення соціального страхування та надання соціальних допомог в Україні;
- особливості правового регулювання соціальної політики України та країн Європейського Союзу в сфері захисту прав окремих категорій працівників та соціальної роботи з вразливими верствами населення;
- правові основи механізму захисту трудових прав; сучасні форми стимулювання працівників; засади соціального партнерства та соціального діалогу в сфері праці;
- соціальне законодавство Європейського Союзу; соціальні стандарти, визначені в країнах світу; особливості європейської трудової юстиції, європейського трудового авторського права.

Вміти:

- виявляти правові проблеми практичної реалізації соціального законодавства, знаходити шляхи їх вирішення;
- готувати обґрунтовані наукові висновки, пропозиції, аналітичні матеріали, проекти нормативно-правових актів із вдосконалення соціального законодавства України та практики його застосування;
- надавати фахові юридичні консультації, висновки тощо з конкретних справ щодо вирішення соціально-трудова спорів із урахуванням вимог міжнародно-правових актів;
- захищати соціальні права громадян України, у тому числі, й в міжнародних судових інстанціях;
- використовувати досвід соціально-партнерських відносин в країнах Європейського Союзу для вдосконалення локального правового регулювання діяльності суб'єктів господарської діяльності;
- популяризувати серед населення соціальне законодавство України, його соціально-правові стандарти та міжнародно-правові норми із захисною спрямованістю.